

пи на работа по извършването на изчерпателната обработка на данните за населението.

Българската статистика има голям практически опит в използването на извадковия метод при преброяванията. Специално извадкови разработки на данните от преброявания на населението са извършвани при всички преброявания от 1956 г. досега. Настоящата извадкова разработка в нашата страна ще се извърши за шести пореден път.

МОДЕЛ И ОБЕМ НА ИЗВАДКАТА

Моделът на извадката определя начина на формиране на извадката, а обемът - точността, с която искаме тя да възпроизвежда показателите на генералната съвкупност.

При преброяването към 1 март 2001 г., както и при предходните преброявания, първичните данни за населението се получават чрез попълване на карта „Население“, в която се включват всички лица от едно жилище. Методологията на регистриране на данните за населението прави практически невъзможно използването на индивидуална извадка, т. е. формиране на извадката чрез индивидуален случаен подбор на преброените лица. Този подход изисква съставяне на изчерпателен списък на всички преброени лица като постоянно население. Освен това индивидуалната извадка не е приемлива и поради невъзможността чрез нея да се получат резултати за броя и състава на семействата и домакинствата, както и на броя на постоянното население в обитаваните жилища. Оттук следва и моделът, който при определен обем на извадката осигурява най-точни, обременени с най-малки стохастически грешки, резултати - едностепенна гнездова извадка с гнездо отделно жилище.

Обемът на извадката при приетия гнездови модел, разбира се, зависи от стойностите на вътрешногнездовите корелации (сходството по даден признак между единиците (лицата) в едно гнездо (жилище)). Точността, с която се възпроизвеждат показателите при даден обем на извадката, е различна в зависимост от относителния дял, с който съответният показател е застъпен в генералната съвкупност. Най-малките относителни дялове възпроизвеждат най-неточно абсолютния брой на случаите, които го притежават (относителната грешка е най-голяма). Това е изискването, което налага да се определи възможно най-малката подсъвкупност, която се възпроизвежда с достатъчно малка относителна стохастична грешка. От друга страна, трябва да се има предвид преобладаващата част от оценяваните резултати (около 90%) да бъдат обременени с приемливи стохастични грешки. В отговор на тези изисквания се приема, че обемът на извадката трябва да възпроизвежда относителни дялове, които обхващат 0.004 и повече от генералната съвкупност, с не по-голяма от 10% относителна максимална грешка при гаранционна вероятност 0.95.